

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tat-18 ta' Novembru, 2004

Citazzjoni Numru. 1720/1999/1

**THE VILLAGE BAKERY LIMITED gja Andrews Bakery
(Malta) Limited**

vs

Daniel ORSINI

Il-Qorti:

Rat l-Att taċ-Citazzjoni mressaq bil-proċedura sommarja speċjali fis-27 ta' Lulju, 1999, li bih il-kumpanija attriċi ippremettiet;

Illi s-soċjeta' attriċi kienet inkarigat lill-konvenut sabiex ibiegħ prodotti tagħha lil terzi u jirrifondi lura lis-soċjeta' attriċi l-prezz tal-oġġetti mibjugħa, wara li jkun tħallas "commission" fuq l-istess bejgħ.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi fuq tali bejgħ, l-istess konvenut għad fadallu jhallas lura l-ammont ta' elf u tlett Liri Maltin u tmintax-il ċenteżmu (Lm1,003.18) liema somma għadha dovuta sallum, kif jirriżulta minn prospett hawn anness u mmarkat Dok "A".

Illi l-konvenut ġie interpellat diversi drabi, nkluži permezz ta' ittra uffiċjali datata Ġunju 1997, huwa baqa' inadempjenti.

Illi l-ammont huwa ċert, likwidu u dovut, u jeżistu l-elementi kollha rikjesti mill-Liġi a tenur tal-Artikoli 167-170 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, u l-istanti qed jannetti ma' dan l-att Affidavit markat Dok. "B" a tenur tal-istess artikoli tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili.

Għalhekk is-soċjeta' attriċi talbet lil din l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandiex għal dawn ir-raġunijiet premessi:

1. Tipproċedi għas-sentenza skond it-talba tal-istanti, b'dispensa għas-smiegħ tal-kawża ai termini tal-artikoli 167-170 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili.

2. Tikkundanna lill-konvenut jhallas is-somma ta' Lm1,003.18 rappreżentanti prezz ta' oġġetti mibjugħa u kkonsenjati fuq istruzzjonijiet tal-konvenut.

Bl-ispejjeż, inkluži dawk tal-ittra uffiċjali datata Ġunju 1997, u tal-Mandat ta' Qbid Numru 4586/97 JA u bl-imgħax mid-data tal-konsenja sal-effettiv pagament kontra l-konvenut ngunt personalment għas-subizzjoni.

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-kumpannija attriċi, flimkien mal-affidavit meħmuż magħha;

Rat id-Degriet tagħha (diversament presjeduta) tat-28 ta' Lulju, 1999, li bih iddikjarat li l-kawża ma setgħetx tinstama' bir-rit imħaffef u kellha tinstama' u tinqata' fil-kors normali;

Rat in-Nota mressqa fit-8 t'Ottubru, 1999, li biha l-imħarrek eċċepixxa;

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Preliminarjament, illi t-talba attriċi hija preskritta ai termini ta' l-Artikolu 2148(b) tal-Kodiċi Ċivili;

2. Illi, mingħajr preġudizzju għas-suespost, it-talba attriċi hija infondata fil-fatt u fid-dritt stante illi xi ammonti pretiżi ġew indebitament fatturati fuq l-eċċipjenti filwaqt li ammonti oħra diġa ġew imħallsa billi tnaqqsu mis-salarju li l-eċċipjenti kien jipperċepixxi mis-soċjeta' Golden Harvest Mfg. Co. Ltd. biex illum l-eċċipjenti mhux debitur tas-soċjeta' attriċi;

3. Illi stante illi s-soċjeta' Golden Harvest Mfg. Co. Ltd. kienet tnaqqas ammonti mis-salarju ta' l-eċċipjenti taħt il-pretest illi kienet qed titħallas is-soċjeta' attriċi, l-istess soċjeta' Golden Harvest Mfg. Co. Ltd. għandha tiġi kjamata fil-kawża;

4. Salv eċċezzjonijiet oħra.

Rat id-Dikjarazzjoni maħlufa u n-Nota tax-Xieħda tal-imħarrek;

Rat is-Sentenza mogħtija fit-3 t'Ottubru, 2001¹, li biha u għar-raġunijiet hemm imsemmija ċaħdet l-ewwel eċċezzjoni tal-imħarrek dwar il-preskrizzjoni tal-azzjoni attriċi;

Rat ix-xieħda mressqa mill-partijiet;

Rat id-Degriet tagħha tal-25 ta' Novembru, 2003, li bih iddikjarat magħluq l-istadju tal-ġbir tal-provi;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-kumpannija attriċi fit-28 t'April, 2004²;

Rat id-dikjarazzjoni tal-avukat tal-imħarrek waqt is-smiġħ tal-10 ta' Ġunju, 2004, li huwa kien qiegħed jirrinunzja għan-Nota ta' Sottomissjonijiet bi twegiba għal dik tal-kumpannija attriċi;

---

¹ Paġġ. 61-4 tal-proċess

² Paġġ. 80-1 tal-proċess

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-Degriet tagħha tal-10 ta' Ġunju, 2004, li bih ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għall-ħlas ta' kreditu dwar forniture ta' għadd ta' partiti ta' ikel maħdum mill-kumpannija attriċi li l-imħarrek kien iqassam lil stabilimenti mxerrdin ma' Malta. Il-kumpannija attriċi tgħid illi l-imħarrek naqas li jgħaddilha l-ħlas ta' prodotti tagħha li huwa biegh lil dawn l-istabilimenti;

Illi għal din l-azzjoni, l-imħarrek laqa' billi, fl-ewwel lok, qal li l-azzjoni saret wara li kien għadda ż-żmien meta messha nbdiet; fil-mertu, ċaħad li kellu jhallas xi ammont lill-kumpannija attriċi għaliex jgħid li jew inħarġu kontrih fatturi li ma kellhomx jinħarġu jew għaliex xi fatturi nżammu mis-salarju li kien jithallas minn kumpannija oħra. Fl-aħħarnett, talab li tissejjaħ fil-kawża l-kumpannija l-oħra;

Illi, kif ingħad, l-ewwel eċċezzjoni giet miċħuda b'sentenza *in parte* tat-3 t'Ottubru, 2001, filwaqt li ma baqgħetx issir insistenza għall-eċċezzjoni dwar is-sejha fil-kawża tal-kumpannija l-oħra;

Illi mill-fatti li jirriżultaw mill-atti joħroġ li l-kumpannija attriċi tagħmel prodotti tal-ikel (ħobż) li tqassam lil għadd ta' stabilimenti f'Malta. L-imħarrek kien imqabbad biex iforni xi wħud minn dawn l-istabilimenti: ma kienx impjegat tal-kumpannija attriċi, imma tal-kumpannija Golden Harvest Mfg. Co. Ltd., li kellha ishma fil-kumpannija attriċi³. L-impieg tal-imħarrek minn ma' dik il-kumpannija ntemm fi Frar tal-1998⁴. Il-kawża nfetħet fis-27 ta' Lulju, 1999;

Illi fid-dawl tal-fatti fuq imsemmija, l-Qorti jkollha ssib li l-konsiderazzjonijiet ta' natura legali jinbnew fuq il-ftit fatti li

³ Xhieda ta' Joseph Mifsud 24.11.2000, f'pag. 42 tal-proċess

⁴ Xhieda tal-imħarrek 14.1.2000, f'pag. 24 tal-proċess

joħorġu mill-atti. Jidher li, wara li ngħatat is-sentenza li ċaħdet l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni, l-imħarrek ma ressaq l-ebda prova oħra biex imieri jew ixejjen fil-mertu dak li l-kumpannija attriċi qegħda tippretendi. Il-Qorti tifhem li jidher li, waqt iż-żmien li kienet għaddejja l-kawża, l-imħarrek sab ruħu f'ċirkostanza fejn kellu diffikultajiet oħrajn fil-ħajja tiegħu. Minkejja dan, u mill-provi li jirriżultaw, l-imħarrek ma seħħlux jipprova għal kollox il-mertu tat-tieni eċċezzjoni tiegħu. L-għamla ta' eċċezzjoni kienet titfa' fuq l-piż li jipprova dak li jallega fiha;

Illi tnejn kienu ċ-ċirkostanzi li huwa jsemmi kontra t-talba tal-kumpannija attriċi: l-ewwel ċirkostanzi hija li huwa jixli lill-kumpannija attriċi li ħarġitlu fatturi li ma messhomx ħarġu kontrih; it-tieni hi li kien sarlu tnaqqis mis-salarju u benefiċċji li kellu jieħu mill-impieg tiegħu li bihom l-ammont pretiż mill-kumpannija attriċi nqata' u l-ammont tħallas. Dwar l-ewwel ċirkostanza, ma tressqet l-ebda prova li turi li hekk ġara tassew. Jidher li l-fatturi kollha li fuqhom il-kumpannija attriċi ssejjes it-talba tagħha inħarġu tassew fuq fornituri ta' ħobż li għaddew f'idejn l-imħarrek biex ibiegħhom fil-ħwienet. Dwar it-tieni ċirkostanza, għalkemm ma ntweriex li l-ammont kollu dovut lill-kumpannija attriċi nqata' kontra paga jew benefiċċji miżmumin, parti mill-ammont mitlub kien tassew tpaċa ma' pagi, kummissjoni jew benefiċċji li l-imħarrek ma ngħatax. Din il-prova ma saritx mill-imħarrek, imma mill-kumpannija attriċi nnifisha⁵;

Illi, fin-nota ta' sottomissjonijiet tagħha, il-kumpannija attriċi tgħid li ladarba l-imħarrek qanqal l-eċċezzjoni tal-ħlas, kien jaqa' fuqu li jipprova l-ħlas. Dan huwa minnu, imma l-prova tkun trid issir meta l-kreditur jiċħad li tħallas. Fil-każ li għandha quddiemha l-Qorti llum, mhux talli l-kumpannija ma tiċħadx li sar xi "ħlas" fl-għamla ta' żamma ta' dak li l-imħarrek kien għad fadallu jieħu mill-impieg tiegħu, imma talli jirriżulta konfermat **minn dokument imressaq minnha** li mill-ammont mitlub fl-Att taċ-Ċitazzjoni, irid jitnaqqas ammont li jirrigwarda l-kummissjoni dovuta lill-imħarrek (Lm 60.46), pagi (Lm

---

⁵ Xhieda ta' Lawrence Borġ 24.11.2000, f'pag. 56 u Dok "JM1", f'pag. 38 tal-proċess

50.94) u frank mhux imħallas (Lm 76.84). Minħabba li dawn l-imputazzjonijiet saru bil-miktub fuq dokument li tressaq mill-kumpannija attriċi nfisha u minnha miżmum, ma hemmx għalfejn li l-imħarrek iressaq provi oħrajn dwarhom. Għalhekk ukoll, minn dan ir-rigward, is-sentenza msemmija mill-kumpannija attriċi fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tagħha ma tistax tapplika għal dan il-każ, għaliex iċ-ċirkostanzi fil-kawża l-oħra u f'din ma jixxiebhu xejn;

Illi dan ifisser li l-eċċezzjoni tal-imħarrek tirnexxi – bis-saħħa tal-provi mressqin mill-kumpannija attriċi stess – sa ċertu punt biss. Ladarba dwar il-bqija tal-ammont mitlub ma tressqet l-ebda prova oħra, il-Qorti ssib li t-talba attriċi tirriżulta mistħoqqa sal-ammont ta' tmien mija u erbatax-il lira Maltija u erbgħa u disgħin ċenteżmu (Lm 814.94);

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qegħda tiddeċiedi l-kawża billi:

Tastjeni milli tqis l-ewwel talba u dan fid-dawl tad-degriet mogħti fit-28 ta' Lulju, 1999;

Tilqa' t-tieni talba limitatament għas-somma ta' tmien mija u erbatax-il lira Maltija u erbgħa u disgħin ċenteżmi (Lm 814.94), rappreżentanti bilanċ ta' prezz ta' oġġetti mibjugħa u konsenjati fuq istruzzjonijiet tal-imħarrek, u għalhekk **tilqa' parzjalment it-tieni eċċezzjoni tal-imħarrek**;

Tikkundanna lill-imħarrek iħallas l-imgħaxijiet legali fuq is-somma fuq imsemmija b'effett mit-3 ta' Settembru, 1999, sal-jum tal-ħlas effettiv; u

Tordna li l-ispejjeż tal-kawża jitħallsu kwantu għal waħda minn ħames partijiet ($\frac{1}{5}$) mill-kumpannija attriċi u erbgħa minn ħames partijiet ($\frac{4}{5}$) mill-imħarrek.

Moqrija

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----